

Ecologisch onderzoek
Quicksan Wet natuurbescherming

Sonniuswijk 47, Son en Breugel

Quicksan Wet natuurbescherming Sonniuswijk 47

Colofon

Projectnummer : 122300EC01-2018.01

In opdracht van : Drieweg Advies
Kampweg 10
5469 EX Keldonk

0413-216125
Info@drieweg.com

Opgesteld door : Mil van, C.M BSc
0646134524

Status : Definitief

Aantal pagina's : 18, exclusief bijlagen

Dit rapport kan geciteerd worden als:

Mil, van C.M., 2018. Quicksan Wet Natuurbescherming Sonniuswijk 47. Rapport 122300EC01-2018.01.

Samenvatting

Van Eck Bedrijfshygiëne BV is voornemens om een recent aangekocht perceel Sonniuswijk 47 te herontwikkelen. De bebouwing aan Sonniuswijk 47 heeft altijd gefungeerd als intensieve veehouderij in de vorm van een varkenshouderij met een bedrijfswoning. De stallen van de varkenshouderij worden gesloopt ten behoeve van een nieuwe bedrijfshal voor opslag van materiaal.

Voor het slopen van de stallen is er een quickscan uitgevoerd voor de gehele planlocatie, waarbij de verwachting voor alle mogelijk aanwezige beschermde soorten wordt weergegeven en onderbouwd. De ecologische quickscan, bestaande uit bureauonderzoek en een oriënterend veldonderzoek, heeft tot doel om bij de invulling van de ruimtelijke ontwikkelingen, als ook bij de uiteindelijke planning en uitvoeringswijze rekening te kunnen houden met aanwezige beschermde flora- en faunasoorten. Om dit inzichtelijk te maken wordt per soortgroep het actueel en potentieel voorkomen beschreven.

Tijdens het veldonderzoek zijn er nestlocaties aangetroffen van de witte kwikstaart, merel en winterkoning. Deze nesten zijn alleen beschermd gedurende het broedseizoen. Aangezien de sloopactiviteiten buiten het broedseizoen worden uitgevoerd zullen er geen permanente nadelige effecten optreden voor de aangetroffen soorten.

Verschillende kikkersoorten zijn aangetroffen in een onder water gelopen mestbassin stelsel onder de grootste schuur gelegen aan de westkant van het perceel. Dit betreft vrijgestelde soorten zoals de meerkikker en de bruine kikker. In het kader van de zorgplicht is met behulp van stichting RAVON een advies aan de eigenaar verstrekt om de dieren te verplaatsen naar de dichtstbijzijnde poel op het naastgelegen perceel.

De geplande activiteit kan, wanneer het bovenstaande in acht wordt genomen, worden uitgevoerd zonder nadelige effecten op de flora en fauna van het gebied.

INHOUDSOPGAVE

1.	Inleiding	1
1.1.	Gebiedsbeschrijving	1
1.2.	Beschrijving ingreep	2
1.3.	Geldigheid onderzoek	2
2.	Werkmethode	3
2.1.	Bureauonderzoek	3
2.2.	Veldonderzoek	3
3.	Resultaten.....	4
3.1.	Algemene beschrijving terrein.....	4
3.2.	Reptielen	6
3.2.1.	Literatuuronderzoek.....	6
3.2.2.	Veldbezoek	6
3.2.3.	Effectbeoordeling.....	6
3.3.	Amfibieën	7
3.3.1.	Literatuuronderzoek.....	7
3.3.2.	Veldbezoek	7
3.3.3.	Effectbeoordeling.....	7
3.4.	Vissen.....	8
3.4.1.	Literatuuronderzoek.....	8
3.4.2.	Veldbezoek	8
3.4.3.	Effectbeoordeling.....	8
3.5.	Vaatplanten	9
3.5.1.	Literatuuronderzoek.....	9
3.5.2.	Veldbezoek	9
3.5.3.	Effectbeoordeling.....	9
3.6.	Grondgebonden landzoogdieren.....	10
3.6.1.	Literatuuronderzoek.....	10
3.6.2.	Veldbezoek	10
3.6.3.	Effectbeoordeling.....	10
3.7.	Vleermuizen	11
3.7.1.	Literatuuronderzoek.....	11
3.7.2.	Veldbezoek	12
3.7.3.	Effectbeoordeling.....	13
3.8.	Vogels	14
3.8.1.	Literatuuronderzoek.....	14
3.8.2.	Veldbezoek	14
3.8.3.	Effectbeoordeling.....	15
3.9.	Ongewervelde	16
3.9.1.	Literatuuronderzoek.....	16
3.9.2.	Veldbezoek	16
3.9.3.	Effectbeoordeling.....	16
4.	Conclusies en aanbevelingen	17
5.	Literatuurlijst.....	18
5.1.	Referenties	18
5.2.	Gebruikte websites.....	18

6. Bijlagen:

Bijlage 1. Toetsingskader

Bijlage 2: Schematische plattegrond stallen met aangetroffen soorten

1. Inleiding

Van Eck Bedrijfshygiëne BV is voornemens om een recent aangekocht perceel Sonniuswijk 47 te herontwikkelen. De bebouwing aan Sonniuswijk 47 heeft altijd gefungeerd als intensieve veehouderij in de vorm van een varkenshouderij met een bedrijfswoning. De stallen van de varkenshouderij worden gesloopt ten behoeve van een nieuwe bedrijfshal voor opslag van materiaal.

Voor het slopen van deze stallen dient een ecologische quickscan uitgevoerd te worden voor de gehele planlocatie, waarbij de verwachting voor alle mogelijk aanwezige beschermde soorten wordt weergegeven en onderbouwd. De ecologische quickscan, bestaande uit bureauonderzoek en een oriënterend veldonderzoek, heeft tot doel om bij de planning van de uitvoeringswijze van de ontwikkelingen rekening te kunnen houden met aanwezige beschermde flora- en faunasoorten. Om dit inzichtelijk te maken wordt per soortgroep het actueel en potentieel voorkomen beschreven. Voor een overzicht van het toetsingskader, zie bijlage 1.

Vragen die centraal staan binnen de ecologische quickscan:

- ❖ Welke wettelijk beschermde flora- en faunasoorten zijn (potentieel) in het onderzoeksgebied aanwezig?
- ❖ Is de ontwikkeling van negatieve invloed op wettelijke beschermde soorten?
- ❖ Is er naar aanleiding van de ontwikkeling sprake van ontheffingsplicht, of is aanvullend onderzoek nodig om hierover uitsluitel te kunnen geven?

1.1. Gebiedsbeschrijving

Het onderzoeksgebied is gelegen in de gemeente Son en Breugel, provincie Noord-Brabant. Het onderzoeksgebied is gelegen aan de Sonniuswijk 47 tussen de kernen Best en Son. Daarnaast is het onderzoeksgebied gelegen in de omgeving van de Sonse Heide & de Plateaux op een afstand van circa 0,5 km. Het dichtstbijzijnde Natura 2000 gebied is het Leenderbos, Groote Heide gelegen op een afstand van 13 km. Het onderzoeksgebied wordt omgeven door agrarische bedrijven, maneges, een museumpark, intensieve veehouderijen, burgerwoningen, zie Figuur 1.

Figuur 1. Luchtfoto omgeving en de gehele inrichting (rood omkaderd) en onderzoeksgebied (groen omkaderd) (© Google 2018).

1.2. Beschrijving ingreep

De ingreep waarop deze ecologische quickscan van toepassing is het slopen van de twee bestaande stallen op het perceel van Sonniuswijk 47.

1.3. Geldigheid onderzoek

Deze ecologische quickscan heeft in principe een geldigheidsduur van 3 tot 5 jaar, afhankelijk van de beschermingscategorie en de situatie ter plaatse. Bij het aantreffen van Europees beschermde soorten (Vogelrichtlijnen en Habitatrichtlijn) geldt dat de onderzoeksgegevens maximaal 3 jaar geldig zijn zolang het onderzoeksgebied weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve verandering heeft ondergaan binnen de periode van 3 jaar. Indien alleen sprake is van nationaal beschermde soorten volstaat een geldigheid van 5 jaar. Hierbij geldt ook dat binnen de periode van 5 jaar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden.

Bovengenoemde geldigheidstermijnen zijn in de Wet natuurbescherming niet dwingend voorgeschreven en kunnen afwijken.

2. Werkmethode

2.1. Bureauonderzoek

Voor het literatuuronderzoek is gebruik gemaakt van actuele waarnemingen en verspreidingsgegevens van de afgelopen 5 jaar. Daarnaast is er een literatuurstudie uitgevoerd waarbij atlassen en databases worden geraadpleegd. De atlasgegevens zijn afkomstig van de Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO). Databanken zoals de Nationale Database Flora en Fauna (hierna: NDFF) en andere openbare websites zoals waarnemingen.nl en telmee.nl zijn geraadpleegd. De waarnemingen gelden voor het gehele kilometerhok waarin het projectgebied is gelegen. Het projectgebied is gelegen in kilometerhok 51-24-34, coördinaten 158-392.

Aanvullend op de algemene waarnemingen en verspreidingsgegevens is gebruik gemaakt van onderzoeksrapporten die zijn uitgevoerd in de omgeving van het onderzoeksgebied. Een compleet overzicht van het brongebruik is terug te vinden in hoofdstuk 5.

2.2. Veldonderzoek

Om een realistisch beeld te krijgen van de beschermde soorten in het onderzoeksgebied is op 12 april 2018 een verkennend veldonderzoek uitgevoerd. Het onderzoeksgebied is getoetst op het voorkomen van en de eventuele geschiktheid voor beschermde plant- en diersoorten in het kader van de Wet natuurbescherming. Vanwege de indicatieve waarde van de gegevens afkomstig uit het bureauonderzoek, is specifiek gelet op beschermde soorten die op basis van actuele verspreidingsgegevens in het onderzoeksgebied voorkomen. De habitatkenmerken van het onderzoeksgebied en directe omgeving bepalen of de bij het bureauonderzoek aangetroffen beschermde soorten daadwerkelijk in het onderzoeksgebied voor kunnen komen. Niet alleen wordt beoordeeld of een soort wel of niet voor kan komen, maar ook wordt per soort bepaald welke functies in het onderzoeksgebied aanwezig kunnen zijn (bijvoorbeeld foerageergebied of verblijfplaatsen).

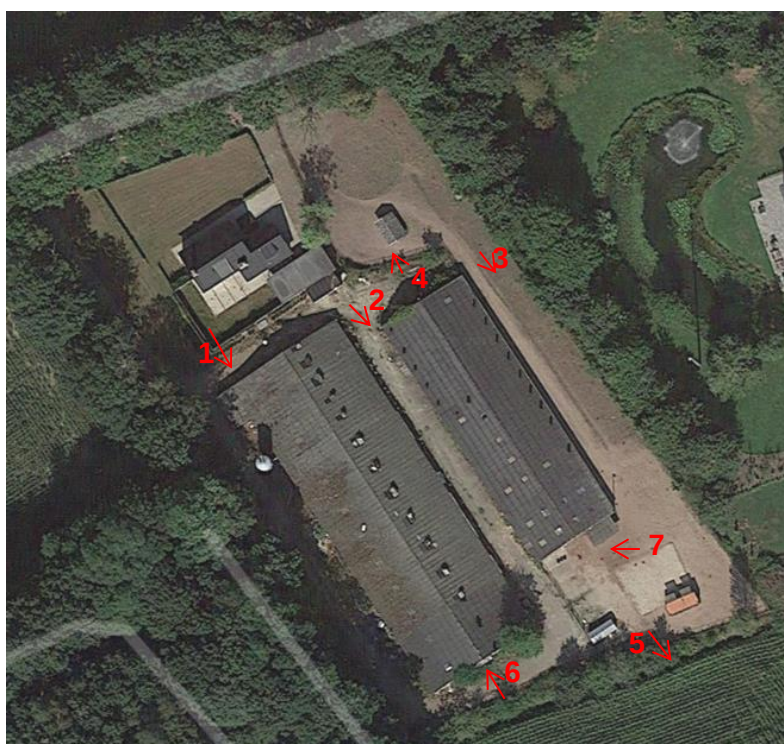
Bij het veldonderzoek dient te worden opgemerkt dat de vergaarde informatie het voorkomen van beschermde flora en fauna niet uitsluit, aangezien het een momentopname betreft. Het moment waarop het verkennend veldonderzoek is uitgevoerd, zijn niet alle beschermde soorten waarneembaar. Om die reden is de (potentiële) aanwezigheid bepaald op basis van bureauonderzoek in combinatie met veldonderzoek en expert judgement door ervaring.

3. Resultaten

3.1. Algemene beschrijving terrein

Het projectgebied betreft het perceel aan de Sonniuswijk 47. Het projectgebied bestaat een bedrijfswoning, twee stallen voor het houden van varkens en een stuk onverhard, zanderig terrein waar vroeger kippen voor eigen recreatie werden gehouden.

Het terrein binnen het projectgebied is grotendeels verhard, verdere beplanting dat volgens luchtfoto's grensde aan de bebouwing is niet aanwezig. Aan de zuidwestkant grenst het perceel aan een klein bos. Het hele projectgebied wordt omringd door lijnvormige verbindingzones, zoals bomen. Figuur 2 toont de locatie waar de foto's zijn genomen in bijbehorende richting en geeft door middel van foto's een globale impressie van het gebied.

Figuur 2. Overzicht van de locatie op de volgende punten met richting aangegeven op overzichtskaart:

- (1) *Uitzicht grootste schuur. Voorzijde gezien vanaf de inrit van het perceel*
- (2) *Zijaanzicht grootste schuur met ingangen mesttunnels*
- (3) *Zijaanzicht kleinere schuur met rand van perceel*
- (4) *Oud kippenhok gelegen nabij de weg*
- (5) *Achterzijde perceel gelegen achterzijde van beide stallen*
- (6) *Achterzijde grootste schuur*
- (7) *Achterzijde kleinste schuur*

(1)

3.2. Reptielen

3.2.1. Literatuuronderzoek

Verspreidingsgegevens (NDFF en RAVON, 2018) laten zien dat er geen waarnemingen zijn voor beschermde soorten in het onderzoeksgebied en diens directe omgeving. Beschermde soorten die wel in het kilometerhok van het onderzoeksgebied voorkomen of voorkwamen, maar niet in de buurt van het projectgebied zijn aangetroffen zijn:

Soort	Latijnse naam	Beschermd volgens:	Functie gebied	Verspreiding
Hazelworm	<i>Musccardinus avellanarius</i>	Andere soorten (Bijlage A)	Functioneel leefgebied	Was mogelijk aanwezig (2015)
Levenbarende hagedis	<i>Zootoca vivipara</i>	Andere soorten (Bijlage A)	Functioneel leefgebied	Was mogelijk aanwezig (2015)

3.2.2. Veldbezoek

Tijdens het veldonderzoek zijn geen reptielen of sporen van reptielen waargenomen.

De biotoop van de hazelworm bestaat uit bossen, houtwallen, bosranden, weg en spoorbermen en heideterreinen. Deze soort wordt voornamelijk waargenomen op bos- of heideterreinen met een voorkeur voor vochtige gebieden met een dichte vegetatie. Een dergelijk biotoop is niet op het projectgebied aanwezig.

De biotoop van de levendbarende hagedis bestaat uit open bossen, ruige graslanden, bermen van (spoor)wegen en in een beperkt deel van de duinen. Het is een vochtminnende soort die vaak wordt aangetroffen op oevers en vochtige terreindelen. Een dergelijk biotoop is niet op het projectgebied aanwezig.

3.2.3. Effectbeoordeling

De aanwezigheid van beschermde reptielen in het onderzoeksgebied is, op basis van verspreidingsgegevens en door het ontbreken van zeer specifieke habitatseisen op voorhand met voldoende zekerheid uit te sluiten.

3.3. Amfibieën

3.3.1. Literatuuronderzoek

Verspreidingsgegevens (NDFF en RAVON, 2018) laten zien dat er geen waarnemingen zijn voor beschermde soorten in het onderzoeksgebied en diens directe omgeving. Beschermde soorten die wel in het kilometerhok van het onderzoeksgebied voorkomen of voorkwamen, maar niet in de buurt van het projectgebied zijn aangetroffen zijn:

Soort	Latijnse naam	Beschermd volgens:	Functie gebied	Verspreiding
Heikikker	<i>Rana arvalis ssp. arvalis</i>	Habitatrichtlijn Bern II, HR IV	Functioneel leefgebied	Was mogelijk aanwezig (2015)
Poelkikker	<i>Pelophylax lessonae</i>	Habitatrichtlijn HR IV	Functioneel leefgebied	Was mogelijk aanwezig (2015)
Rugstreeppad	<i>Bufo calamita</i>	Habitatrichtlijn Bern II, HR IV	Functioneel leefgebied	Was mogelijk aanwezig (2015)
Kamsalamander	<i>Triturus cristatus</i>	Habitatrichtlijn Bern II, HR IV	Functioneel leefgebied	Was mogelijk aanwezig (2015)

Een aantal andere onder de Wet natuurbescherming beschermde soorten kunnen niet op voorhand in het projectgebied worden uitgesloten. Dit betreft de bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker en de middelste groene kikker/bastaardkikker. Voor deze soorten geldt in Noord-Brabant echter een algemene vrijstelling op de Wet natuurbescherming bij ruimtelijke ontwikkelingen. Effecten op deze soorten worden daarom ook niet verder behandeld.

3.3.2. Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek is het projectgebied onderzocht op mogelijke aanwezigheid van amfibieën. Hiervoor is wederom voornamelijk aandacht besteed aan de groene delen van het projectgebied, zoals de aanwezige tuin en groenstroken rond de bebouwing.

Bij de grootste schuur werden er amfibieën aangetroffen in de ondergelopen mesttunnels onder het gebouw. De amfibieën die werden aangetroffen waren voornamelijk bruine kikkers en enkele meerkikkers. Deze kikkersoorten zijn waarschijnlijk in de mesttunnels gevallen op een eerdere periode en afkomstig van de poel gelegen het een naastgelegen perceel. De tunnels zijn onderzocht op geschiktheid voor voortplanting van beschermde soorten en gecommuniceerd met stichting RAVON voor controle. De tunnels zijn ongeschikt bevonden voor eventuele voortplanting, vanwege het ontbreken van de juiste hoeveelheid vegetatie en zonlicht, (stichting RAVON, persoonlijke communicatie, 12 april 2018). Voor een schematisch overzicht van de locatie, zie bijlage 2.

3.3.3. Effectbeoordeling

De aangetroffen amfibieënsoorten zijn vrijgesteld middels de Wet natuurbescherming bij ruimtelijke ontwikkelen. Wel is er sprake van een zorgplicht, aangezien de dieren niet uit eigen beweging de mesttunnels kunnen verlaten.

Het projectgebied vormt geen geschikte leefomgeving voor strikt beschermde amfibieën, vanwege afwezigheid van natuurlijke biotopen (zoals hoogveen, laagveen, heidegebied en bosgebied). In het projectgebied zijn daarnaast geen permanent watervoerende elementen aanwezig. Aangezien amfibieën water nodig hebben om zich voort te planten en een bepaalde hoeveelheid zonlicht, kan het projectgebied niet dienen als voortplantingshabitat. Strikt beschermde amfibiesoorten zijn in het gebied derhalve niet te verwachten.

3.4. Vissen

3.4.1. Literatuuronderzoek

Verspreidingsgegevens duiden er op dat er in of in de buurt van het projectgebied geen beschermde vissoorten voorkomen.

3.4.2. Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek is het projectgebied onderzocht op mogelijke aanwezigheid van vissen. In het projectgebied zijn geen watervoerende elementen aangetroffen.

3.4.3. Effectbeoordeling

Door het ontbreken van een watervoerend element en het ontbreken van waarnemingen van beschermde vissoorten in de directe omgeving, kan het voorkomen van beschermde vissen in het projectgebied worden uitgesloten. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

3.5. Vaatplanten

3.5.1. Literatuuronderzoek

Verspreidingsgegevens (NDFF en FLORON, 2018) laten zien dat er geen waarnemingen zijn voor beschermde soorten in het onderzoeksgebied en diens directe omgeving. Beschermde soorten die wel in het kilometerhok van het onderzoeksgebied voorkomen of voorkwamen, maar niet in de buurt van het projectgebied zijn aangetroffen zijn:

Soort	Latijnse naam	Beschermd volgens:	Functie gebied	Verspreiding
Grote leeuwenklauw	<i>Aphanes arvensis</i>	Andere soorten (Bijlage B)	Groeiplaats	Is mogelijk aanwezig (2017)

De aanwezigheid van beschermde vaatplanten in het onderzoeksgebied is, op basis van verspreidingsgegevens en door het ontbreken van zeer specifieke habitatseisen, op voorhand met voldoende zekerheid uit te sluiten.

3.5.2. Veldbezoek

Tijdens het veldonderzoek is het projectgebied onderzocht op de mogelijke aanwezigheid van beschermde vaatplanten. Deze zijn niet aangetroffen, aangezien het terrein voornamelijk uit verhard terrein of zand/kleigrond bestaat.

3.5.3. Effectbeoordeling

Het literatuuronderzoek en veldbezoek geven geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van beschermde vaatplanten. Op basis van de afwezigheid van kalkrijke gronden en natuurlijke biotopen (zoals moerassen, hoog- of laagveengebieden en schrale graslanden) is de aanwezigheid van vaatplanten in het projectgebied uit te sluiten.

3.6. Grondgebonden landzoogdieren

3.6.1. Literatuuronderzoek

Verspreidingsgegevens (NDFF en zoogdiervereniging 2018) laten zien dat er geen waarnemingen zijn voor beschermde soorten in het onderzoeksgebied en diens directe omgeving. Beschermde soorten die wel in het kilometerhok van het onderzoeksgebied voorkomen of voorkwamen, maar niet in de buurt van het projectgebied zijn aangetroffen zijn:

Soort	Latijnse naam	Beschermd volgens:	Functie gebied	Verspreiding
Bever	<i>Castor fiber</i>	Habitatrichtlijn HR IV	Functioneel leefgebied	Was mogelijk aanwezig (2015)
Das	<i>Meles meles</i>	Andere soorten (Bijlage A)	Functioneel leefgebied	Was mogelijk aanwezig (2015)
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>	Andere soorten (Bijlage A)	Functioneel leefgebied Nestlocatie	Was mogelijk aanwezig (2015)
Steenmarter	<i>Martes foina</i>	Andere soorten (Bijlage A)	Functioneel leefgebied	Was mogelijk aanwezig (2015)

Een aantal andere onder de Wet natuurbescherming beschermde soorten kunnen niet op voorhand in het projectgebied worden uitgesloten. Dit betreft de aarmuis, bosmuis, bunzing, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, huisspitsmuis, haas, huisspitsmuis, mol, ondergrondse woelmuis, konijn, ree, rosse woelmuis, veldmuis, vos en wezel. Voor deze soorten geldt in Noord-Brabant echter een algemene vrijstelling op de Wet natuurbescherming bij ruimtelijke ontwikkelingen. Effecten op deze soorten worden daarom ook niet verder behandeld.

3.6.2. Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek is het projectgebied onderzocht op de mogelijke aanwezigheid van grondgebonden zoogdieren. Hiervoor is voornamelijk aandacht besteed aan de groene delen van het projectgebied.

Er is een grondgebonden zoogdier gezien tijdens het onderzoek, dit betreft een ware muis binnen in de grootste schuur. Buiten op de grenzen van het perceel zijn er sporen aangetroffen van muizensoorten en van graafsporen en pootafdrukken van konijnen. Overige sporen die zijn aangetroffen waren van verschillende hondenrassen op de natte zandgrond van het perceel.

3.6.3. Effectbeoordeling

Het literatuuronderzoek geeft aan dat er in de nabije omgeving beschermde diersoorten kunnen worden aangetroffen. Tijdens het veldbezoek zijn er echter geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van beschermde grondgebonden landzoogdieren aangetroffen.

Beschermde grondgebonden landzoogdieren worden vanwege de afwezigheid van natuurlijk biotopen, watergangen met natuurlijke oevers, ruige groenstructuren niet in het projectgebied verwacht. Een nader onderzoek naar grondgebonden landzoogdieren is niet noodzakelijk.

3.7. Vleermuizen

3.7.1. Literatuuronderzoek

Naar vleermuizen is geen soortspecifiek onderzoek verricht. Verspreidingsgegevens (NDFF en zoogdiervereniging, 2018) laten zien dat er geen waarnemingen zijn voor beschermde soorten in het onderzoeksgebied en diens directe omgeving. Uit bestaand gegevens zijn waarnemingen bekend van vleermuizen binnen het onderzoeksgebied of in de omgeving hiervan.

Soort	Latijnse naam	Beschermd:	Functie gebied	Verspreiding
Baardvleermuis	<i>Myotis mystacinus</i> ssp. <i>mystacinus</i>	Habitatrichtlijn Bern II, HR IV	Vliegroute Foerageergebied Mogelijke (zomer/kraam/winter/paar) verblijfplaats	Was mogelijk aanwezig (2015)
Franjestaart	<i>Myotis nattereri</i>	Habitatrichtlijn Bern II, HR IV	Essentieel foerageergebied Vliegroute Mogelijk (zomer/winter) verblijfplaats	Was mogelijk aanwezig (2015)
Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Habitatrichtlijn Bern II, HR IV	Essentieel foerageergebied Vliegroute Mogelijk (zomer/kraam/paar/winter) verblijfplaats	Was mogelijk aanwezig (2015)
Gewone grootoorvleermuis	<i>Plecotus auritus</i>	Habitatrichtlijn Bern II, HR IV	Essentieel foerageergebied Vliegroute Mogelijk (zomer/kraam/paar/winter) verblijfplaats	Was mogelijk aanwezig (2015)
Grijze grootoorvleermuis	<i>Myotis nattereri</i>	Habitatrichtlijn Bern II, HR IV	Essentieel foerageergebied Vliegroute	Was mogelijk aanwezig (2015)
Ingekorven vleermuis	<i>Myotis emarginatus</i> ssp. <i>emarginatus</i>	Habitatrichtlijn Bern II, HR IV	Essentieel foerageergebied Mogelijk (zomer/kraam) verblijfplaats	Was mogelijk aanwezig (2015)
Kleine dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>	Habitatrichtlijn Bern II, HR IV	Essentieel foerageergebied Mogelijk (zomer/kraam/paar/winter) verblijfplaats	Was mogelijk aanwezig (2015)
Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>	Habitatrichtlijn Bern II, HR IV	Essentieel foerageergebied Mogelijk (zomer/kraam/paar/winter) verblijfplaats	Was mogelijk aanwezig (2015)
Meervleermuis	<i>Myotis dasycneme</i>	Habitatrichtlijn Bern II, HR IV	Vliegroute Winterverblijfplaats	Was mogelijk aanwezig (2015)
Rosse vleermuis	<i>Nyctalus noctula</i>	Habitatrichtlijn Bern II, HR IV	Essentieel foerageergebied Mogelijk (zomer/kraam/paar/winter) verblijfplaats	Was mogelijk aanwezig (2015)
Ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>	Habitatrichtlijn Bern II, HR IV	Essentieel foerageergebied Mogelijk (zomer/paar/winter) verblijfplaats	Was mogelijk aanwezig (2015)
Tweekleurige vleermuis	<i>Vespertilio murinus</i> ssp. <i>murinus</i>	Habitatrichtlijn Bern II, HR IV	Vliegroute Mogelijk (zomer/kraam/paar/winter) verblijfplaats	Was mogelijk aanwezig (2015)
Watervleermuis	<i>Myotis daubentoni</i>	Habitatrichtlijn Bern II, HR IV	Essentieel foerageergebied Vliegroute Mogelijk (winter) verblijfplaats	Was mogelijk aanwezig (2015)

3.7.2. Veldbezoek

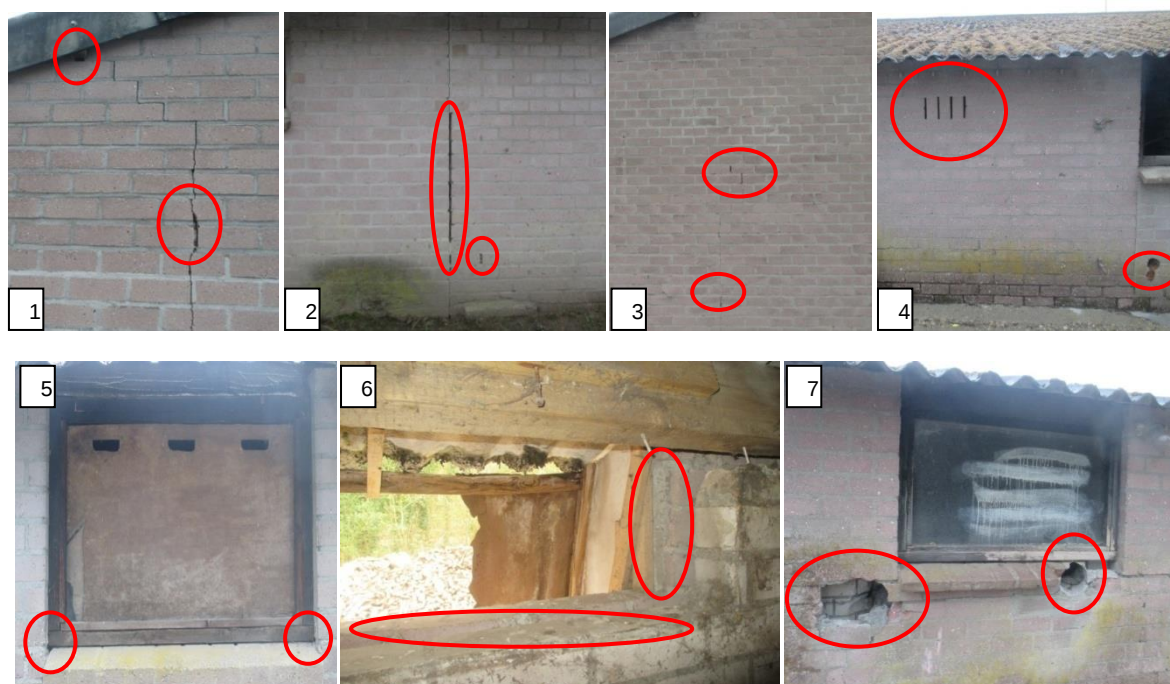
Tijdens het veldbezoek is het projectgebied onderzocht op de mogelijke aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen. Hiervoor is de buitenkant van de bebouwing onderzocht op mogelijk geschikte verblijfplaatsen of toegangen, zoals open stootvoegen, kieren en spleten. Bij aankomst bleek dat de bomen op het perceel al langere tijd niet meer aanwezig waren, de enige bomen die aanwezig zijn omringen het perceel en komen niet in het geding tijdens de geplande activiteiten.

Verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen

Beide stallen zijn in alle daken en ruimtes van de beide gebouwen onderzocht op de aanwezigheid van vleermuizen en/of sporen (zoals uitwerpselen of vraatsporen van bijvoorbeeld de grootoorvleermuis). Het klimaat in de vertrekken van de schuur is koud, vochtig en zeer tochtig.

De dakbedekking bestaat uit golfplaten, waarbij de dakisolatie bestaat uit harde schuimen isolatieplaten. Eventuele kieren die zijn ontstaan zijn gecontroleerd. In de daken en muren zaten verschillende gaten. Binnenin de stallen waren er weinig spleten en kieren in de bebouwing aangetroffen, waardoor er geen overvloed aan mogelijkheden voor vleermuizen aanwezig is.

De kieren en spleten die in de bebouwing (voornamelijk aan de buitenkant) aangetroffen waren die groot genoeg zijn voor vleermuizen om ertussen te kruipen zijn gecontroleerd door middel van een zaklamp en een spiegel om zo ver mogelijk in de muur te kunnen kijken. Voor detailfoto's van mogelijke verblijfplaatsen van vleermuizen in het projectgebied, zie *Figuur 3*.

Figuur 3. Detailfoto's van mogelijke verblijfplaatsen van vleermuizen in het projectgebied. 1) Kier tussen dakbeschoot en muur, 2) open voegen en scheuren in muur, 3) spleten in muur, 4) Open stootvoegen en gat in de muur, 5) gaten en kieren bij raam, 6) Openingen in muur tussen twee baksteenmuren, 7) missende bakstenen en gaten in muur.

In de twee bezochte stallen en aangrenzende houten bijgebouwen zijn geen sporen gevonden van vleermuizen, zoals vleermuiskootels en prooiresten (zoals afgebeten vleugels van [nacht]vlinders). Fysieke exemplaren zijn tevens niet aangetroffen op de locatie.

Verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen

Verder waren er geen bomen om te inspecteren die zich op het projectgebied bevonden, waarbij eventuele boomminnende soorten, foerageergebieden en vliegroutes niet worden aangetast bij projectontwikkelingen. De werkzaamheden zoals die nu voorzien zijn hebben enkel betrekking op de bebouwing zelf. Mocht er daardoor met verlichting worden gewerkt (voor werkzaamheden of voor veiligheid) gericht op de omliggende groene zones, dan zijn negatieve effecten op foerageergebied en vliegroutes van vleermuizen echter niet op voorhand uit te sluiten en is nader onderzoek noodzakelijk.

3.7.3. Effectbeoordeling

Het literatuuronderzoek geeft aan dat er in de nabije omgeving vleermuissoorten kunnen worden aangetroffen. Tijdens het veldbezoek zijn er echter geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van vleermuizen aangetroffen. Wel kunnen de lijnvormige objecten (bomenrij) gebruikt worden als foerageergebied of vliegroute. Er worden geen bomen gekapt waarbij eventuele verblijfplaatsen en foerageergebieden en vliegroutes niet worden aangetast. In de toekomst blijft het projectgebied geschikt als foerageer en vlieggebied voor vleermuizen. Een nader onderzoek naar vleermuizen of het aanvragen van een ontheffing voor vleermuizen is niet noodzakelijk, mits er geen verstoring op zal treden door middel van bouwverlichting tijdens de sloop.

3.8. Vogels

3.8.1. Literatuuronderzoek

Verspreidingsgegevens (NDFF en SOVON, 2018) laten zien dat er geen waarnemingen zijn voor beschermde soorten in het onderzoeksgebied en diens directe omgeving. Uit bestaand gegevens zijn waarnemingen bekend van vogels binnen het onderzoeksgebied of in de omgeving hiervan.

Soort	Latijnse naam	Beschermd	Functie gebied	Verspreiding
Buizerd	<i>Buteo buteo ssp. buteo</i>	Vogelrichtlijn Bern II	Nestlocatie	Was mogelijk aanwezig (2015)
Gierzwaluw	<i>Apus apus</i>	Vogelrichtlijn Categorie 2	Nestlocatie	Was mogelijk aanwezig (2015)
Grote gele kwikstaart	<i>Motacilla cinerea</i>	Vogelrichtlijn Categorie 3	Nestlocatie	Was mogelijk aanwezig (2015)
Havik	<i>Accipiter gentilis</i>	Vogelrichtlijn Categorie 4	Functioneel leefgebied Nestlocatie	Was mogelijk aanwezig (2015)
Huismus	<i>Passer domesticus</i>	Vogelrichtlijn Categorie 2	Functioneel leefgebied Nestlocatie	Was mogelijk aanwezig (2015)
Kerkuil	<i>Tyto alba ssp. Guttata</i>	Vogelrichtlijn Bern II	Nestlocatie	Was mogelijk aanwezig (2015)
Ransuil	<i>Asio otus ssp. otus</i>	Vogelrichtlijn Bern II	Nestlocatie	Was mogelijk aanwezig (2015)
Roek	<i>Corvus frugilegus</i>	Vogelrichtlijn Categorie 2	Nestlocatie	Was mogelijk aanwezig (2015)
Slechtvalk	<i>Falco peregrinus</i>	Vogelrichtlijn Categorie 3	Nestlocatie	Was mogelijk aanwezig (2015)
Sperwer	<i>Accipiter nisus ssp. nisus</i>	Vogelrichtlijn Bern II	Nestlocatie	Was mogelijk aanwezig (2015)
Steenuil	<i>Athene noctua ssp. vidalii</i>	Vogelrichtlijn Bern II	Nestlocatie	Was mogelijk aanwezig (2015)

3.8.2. Veldbezoek

De stallen zijn gecontroleerd op broedmogelijkheden. Beide stallen bieden mogelijkheden tot broedgelegenheid. In de schuur zijn geen sporen aangetroffen van uilensoorten. De schuur vormt geen vaste rust- en verblijfplaats van uilen. Wel is er in het aangelegen perceel een nestkast voor uilensoorten aanwezig. Deze kast is volgens de eigenaar van het bedrijf bewoond.

De volgende nesten zijn aangetroffen tijdens het veldonderzoek:

- Winterkoning nesten (2x), vrouwtje bekleed één nest met veren, het andere lijkt verstoten;
- Merelnest met levende jongen;
- Witte kwikstaart nest in aanbouw. Witte kwikstaart nestmateriaal zien verzamelen.
- Nesten in aanbouw
- Nesten oud

In bijlage 2 is een schematische plattegrond weergegeven en de aanwezige nesten gemarkeerd.

Vogelsoorten categorie 1 t/m 4

De bebouwing in het projectgebied is tijdens het veldbezoek geïnspecteerd op mogelijke nestlocaties van de huismus, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, roek en slechtvalk. Voor wat betreft huismussen zijn de stallen zelf niet geschikt voor broedlocatie. Er zijn te weinig nestgelegenheden in de vorm van klimplanten, groenblijvende struiken en coniferen. Wel is er gelegenheid voor stofbaden en drinkwater aanwezig. Voor de overige soorten zijn de gewenste habitatseisen niet aanwezig binnen in de stallen, zoals stromend water en hoge bomen. Er zijn dan ook geen nesten van deze categorie soorten aangetroffen.

Vogelsoorten categorie 5

Tabel 5-soorten die broeden op het terrein kunnen worden verwacht zijn de boomklever, pimpelmees en koolmees. Er is tevens een spechtensoort gehoord rondom het perceel. Deze soorten komen voor in de omliggende gebieden rondom het perceel, maar niet op het perceel zelf.

Overige soorten

De aangetroffen soorten vallen niet onder categorie 1 t/m 5. De Wet natuurbescherming biedt gedurende het broedseizoen bescherming aan de nesten van deze soorten, inclusief de functionele omgeving om het broeden succesvol te laten zijn. Er zijn geen natuurgebieden voor deze soorten aangewezen op grond van de Wet natuurbescherming, (Vogelbescherming, 2018). Hieronder volgt een korte beschrijving van de broedperiode per aangetroffen soort.

- Winterkoning (*Nannus troglodytes*)
De winterkoning heeft een broedperiode van half april tot in juli en heeft twee legsels per jaar.
- Merel (*Turdus merula*)
De merel broedt van eind maart tot juli en heeft twee legsels per broedseizoen.
- Witte kwikstaart (*Motacilla alba*)
De witte kwikstaart broedt van april tot augustus en heeft één á twee legsels per jaar.

3.8.3. Effectbeoordeling

Het projectgebied is geschikt als broed- en foerageergebied voor vogels. Nu is aangetoond dat de vogels aan het broeden zijn kan de sloop van de stallen niet plaatsvinden tijdens het broedseizoen zonder de dieren te verstoren. Door de stallen te slopen buiten het broedseizoen wordt voorkomen dat negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van de voorkomende vogelsoorten. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt echter geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

3.9. Ongewervelden

2.9.1. Literatuuronderzoek

Verspreidingsgegevens (NDDF, 2018) laten zien dat er een bruine eikenpage is waargenomen in de buurt van het onderzoeksgebied en diens directe omgeving. Soorten die wel in het kilometerhok van het onderzoeksgebied voorkomen of voorkwamen, maar niet in de buurt van het projectgebied zijn aangetroffen zijn:

Soort	Latijnse naam	Beschermd volgens:	Functie gebied	Verspreiding
Bruine eikenpage	<i>Satyrrium ilicis</i>	Andere soorten	Functioneel leefgebied	Is mogelijk aanwezig (2017)

3.9.2. Veldbezoek

Tijdens het veldonderzoek zijn de aanwezige biotopen op potentie beoordeeld. Soortenrijke kruidenvegetaties ontbreken.. Verblijf of belangrijke foerageergebieden voor overige soorten zoals verschillende beschermde dagvlinders, libellen en keversoorten kunnen worden uitgesloten op basis van afwezig geschikt habitat, zoals bloemenrijke en kruidenrijke vegetaties.

3.9.3. Effectbeoordeling

Het onderzoeksgebied biedt geen geschikt leefgebied voor beschermde ongewervelde. Met de toekomstige ontwikkelingen hoeft geen rekening gehouden te worden met beschermde ongewervelde. Nader onderzoek wordt niet noodzakelijk geacht.

4. Conclusies en aanbevelingen

Binnen het plangebied en/of de directe omgeving daarvan komen geen beschermde diersoorten van de Wet natuurbescherming voor. De aangetroffen dieren en de effecten van de activiteit zijn in onderstaande Tabel 1 inzichtelijk gemaakt. Daaronder worden de eventueel te nemen maatregelen beschreven en/of de aanbevelingen.

Tabel 1. Overzicht van functie van het plangebied voor beschermde flora en fauna evenals de verwachte effecten naar aanleiding van de beoogde activiteit.

	Geschikt habitat	Beschermde soorten aangetroffen	Effect
Reptielen	ongeschikt	nee	nvt
Amfibieën	ongeschikt	nee	nee ¹
Vissen	ongeschikt	nee	nvt
Vaatplanten	ongeschikt	nee	nvt
Grondgebonden zoogdieren	ongeschikt	nee	nvt
Vleermuizen	ongeschikt	nee	+/- ²
Vogels	geschikt	ja	ja ³
Ongewervelde	ongeschikt	nee	nvt

(1) Amfibieën

De gevonden amfibieënsoorten zijn vrijgesteld middels de Wet natuurbescherming bij ruimtelijke ontwikkelen. Wel is er sprake van een zorgplicht, aangezien de dieren niet uit eigen beweging de mesttunnels kunnen verlaten.

In overleg met RAVON is de eigenaar ingelicht over de maatregelen die er genomen moeten worden om de dieren te herplaatsen. Dit betekent dat de dieren, zodra de tunnels open liggen, handmatig met een net verwijderd moeten worden en bij de poel bij het aangrenzende perceel moeten worden uitgezet.

(2) Vleermuizen

Tijdens de sloop kan er worden gewerkt met verlichting. Aanbevolen wordt om de bouwverlichting neerwaarts te richten. Mocht dit niet mogelijk zijn dan wordt er aangeraden om de werkzaamheden in de periode september-oktober tussen zonsopgang en zonsondergang (buiten de schemerperiode) uit te voeren.

(3) Vogels

Tijdens het veldonderzoek zijn er nestlocaties aangetroffen van; de witte kwikstaart, merel en winterkoning. Dit betreft nesten die alleen beschermd zijn gedurende het broedseizoen.

Aangezien de sloopactiviteiten buiten het nestseizoen worden uitgevoerd zullen er geen permanente nadelige effecten optreden voor de aangetroffen soorten. Indien de werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd dient voor de aanvang door een deskundige gecontroleerd te worden of er broedvogels aanwezig zijn.

Algemene aanbevelingen

Tijdens de werkzaamheden moet voorzichtig worden gehandeld met alle voorkomende beschermde flora en fauna middels de zorgplicht. Wanneer ondanks zorgvuldig handelen schade lijkt te ontstaan voor beschermde flora en fauna, dient direct contact opgenomen te worden met een deskundige.

Conclusie

De sloop van de stallen ten behoeve van een nieuwe bedrijfshal is uitvoerbaar, mits bovenstaande maatregelen in acht worden genomen.

5. Literatuurlijst

5.1. Literaire referenties

- Bos F., Bosveld M., Groenendijk D., Swaay C. van, Wynhoff I., De Vlinderstichting. (2006). *De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea)*. Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J., Buys, J.C., (Red.). (2016) *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.
- Creemers R.C.M., Delft, J.J.C.W. van. (2009). *De amfibieën en reptielen van Nederland*. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- Limpens, H.J.G.A., Regelink J. (2017). *Syllabus Vleermuizen en Planologie* (pp. 116). Zoogdiervereniging.
- Smitskamp, L.C. (2013). *Quickscan flora en fauna. Herontwikkeling terrein Betonsons te Ekkersrijt*. Croonen Adviseurs.
- Smitskamp, L.C. (2013). *Quickscan flora en fauna. Bestemmingsplan "Evenementen" te Son en Breugel*. Croonen Adviseurs.
- Vogelbescherming. (2007). *Topografische inventarisatieatlas voor flora en fauna van Nederland*. Vogelbescherming Nederland, Zeist.

5.2. Gebruikte websites

- NDFF & FLORON. (2018). *Verspreidingsatlas Vaatplanten 2018*. Geraadpleegd op 09-04-2018 via:
www.verspreidingsatlas.nl
- RAVON. (2018). *Verspreidingsonderzoek Reptielen en Amfibieën 2018*. Geraadpleegd op 09-04-2018 via:
[http://www.ravon.nl/RAVONActief/Veldonderzoek\(NEM\)/VerspreidingsonderzoekReptielenAmfibie%C3%ABn/tabid/1389/Default.aspx](http://www.ravon.nl/RAVONActief/Veldonderzoek(NEM)/VerspreidingsonderzoekReptielenAmfibie%C3%ABn/tabid/1389/Default.aspx)
- Regelink. (2018). *FloraFaunaCheck Gemeente Son en Breugel*. Geraadpleegd op 08-04-2018 via:
www.florafauanacheck.nl
- Vlinderstichting. (2018). *Bedreigde vlindersoorten*. Geraadpleegd op 09-04-2018 via:
www.vlinderstichting.nl
- Vogelbescherming. (2018). *Soortbescherming, Wet- en regelgeving*. Geraadpleegd 16-5-2018 via:
<https://www.vogelbescherming.nl>

6. Bijlagen

Bijlage 1: Toetsingskader

Bijlage 2: Schematische plattegrond stallen met aangetroffen soorten

Bijlage 1. Toetsingskader

De soortbescherming in Nederland is sinds 1-1-2017 geregeld in de Wet natuurbescherming (voorheen Flora- en faunawet). In de Wet natuurbescherming worden drie verschillende beschermingsregimes gehanteerd.

Europees beschermd		Nationaal beschermd
Vogelrichtlijnsoorten (VR)	Habitatrichtlijnsoorten (HR)	Nationale soorten

Verbodsbepalingen

Per beschermingsregime gelden specifieke verbodsbepalingen:

Verboden	Europees beschermd			Nationaal beschermd	
	Vogels	HR-dieren	HR-planten	Dieren	Flora
Beschermden soorten te doden of te vangen.	Art. 3.1.1	Art. 3.5.1		Art. 3.10.1a	
De voortplantingsplaats of rustplaats te beschadigen, vernielen of wegnemen	Art. 3.1.2	Art. 3.5.4		Art. 3.10.1b	
Eieren te beschadigen, rapen of bezitten	Art. 3.1.3	Art. 3.5.3			
Beschermden soorten te verstoren	Art. 2.1.4	Art. 3.5.2			
Beschermden planten te plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen			Art. 3.5.5		Art. 3.10.1c
Beschermden soorten te vervoeren, verhandelen, ruilen, etc.	Art. 3.2.1	Art. 3.6.1	Art. 3.6.1		

Vogelrichtlijnsoorten (artikel 3.1)

- ❖ lid 1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen;
- ❖ lid 2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
- ❖ lid 3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben;
- ❖ lid 4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen;
- ❖ lid 5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Habitatrichtlijnsoorten (artikel 3.5)

- ❖ lid 1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen;

- ❖ lid 2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren;
- ❖ lid 3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen;
- ❖ lid 4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen;
- ❖ lid 5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Nationale soorten (andere soorten) (artikel 3.10)

- ❖ lid 1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - onderdeel a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - onderdeel b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen;
 - onderdeel c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Opzetvereiste

Ten aanzien van het opzetvereiste dat is opgenomen in de meeste verbodsbepalingen van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn, geldt ook als sprake is van voorwaardelijke opzet. Van voorwaardelijke opzet is sprake als een handeling wordt verricht en daarbij bewust de aanmerkelijke kans aanvaard wordt dat deze handeling schadelijke gevolgen voor een beschermde soort.

Verstoring

Voor Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijnsoorten geldt dat voortplantingsplaatsen en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet opzettelijk verstoord of vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet opzettelijk mogen worden gedood of verwond. Voor vogels geldt in afwijking hierop dat voor verstoring geen sprake is van overtreding van de wet, indien de staat van instandhouding niet in het geding is.

Voor nationaal beschermde soorten geldt dat voortplantingsplaatsen en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet (opzettelijk) vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet (opzettelijk) mogen worden gedood of verwond. Verbodsbepalingen ten aanzien van de verstoring zijn niet van toepassing op deze soorten.

Provinciale vrijstellingen

Ten aanzien van de andere nationaal beschermde soorten geldt dat het bevoegd gezag (de provincies) de vrijheid hebben om soorten binnen deze categorie vrij te stellen van de verbodsbepalingen uit artikel 3.1.

Ontheffingsplicht en gedragscodes

Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld en de voorgenomen activiteiten strijdig zijn met de bepalingen in de wet dient ontheffing te worden aangevraagd. Deze kan alleen worden verleend indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is, geen alternatieven voorhanden zijn en sprake is van een erkend belang.

Het is ook mogelijk om te werken volgens een ministerieel goedgekeurde gedragscode. Indien gewerkt kan worden conform een gedragscode is geen ontheffing nodig.

Erkende belangen

Vogelrichtlijnsoorten (artikel 3.3.4b)

- ❖ in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- ❖ in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- ❖ ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
- ❖ ter bescherming van flora of fauna;
- ❖ voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt;
- ❖ om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Habitatrichtlijnsoorten (artikel 3.8.5b)

- ❖ in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ❖ ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- ❖ in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- ❖ voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten;
- ❖ om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Nationale soorten (andere soorten) (artikel 3.10.2)

- ❖ in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- ❖ ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
- ❖ ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
- ❖ ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
- ❖ in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- ❖ in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- ❖ in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied;
- ❖ in het algemeen belang.

Algemene zorgplicht (Artikel 1.11)

- ❖ lid 1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
- ❖ lid 2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - ❖ dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - ❖ indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
- ❖ lid 3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

Bijlage 2: Schematische plattegrond Stallen met aangetroffen soorten

